

Доцільно повернутись до практики гарантій і порук Національного банку, відпрацювати для цього відповідний рівень законодавчого забезпечення та механізми.

Має бути посилена роль державних банків для реалізації державних програм підтримки економіки, створено розгалужену систему державного банкінгу, яка включає глибоко спеціалізовані державні комерційні банки, державні банки широкого профілю, державні банки розвитку, партнерські фінансові установи, регіональні фонди, страхові організації.

Держава має активно зайнятися питаннями інтегрованого розвитку територій, де розміщуються релоковані підприємства з метою усунення логістичних проблем та формування регіональних промислово-виробничих комплексів.

Розширити цільову державну підтримку підприємств, які виробляють продукцію імпортозаміщення та/або реалізують проекти локалізації виробництва в межах економічної території України.

ЛІТЕРАТУРА

1. Стан та потреби бізнесу в умовах війни: результати опитування. URL: <https://cid.center/thestate-and-needs-of-business-in-wartime-survey-results/> (дата звернення: 20.01.2023).

2. Розвиток бізнесу під час воєнного стану. URL: <http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/271781> (дата звернення: 20.01.2023).

СУТНІСТЬ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МЕНЕДЖМЕНТУ ПЕРСОНАЛУ

Востріков А. В.

*здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'янчука»*

Романов А. Д.

*кандидат економічних наук,
доцент, доцент кафедри менеджменту
Приватного вищого навчального закладу
«Міжнародний економіко-гуманітарний
університет імені академіка Степана Дем'янчука»*

Питання сутності організаційно-економічного забезпечення наразі розглядається в економічній науці в різних площинах: на макро- та мезоекономічному рівнях як організаційно-економічний механізм розвитку відповідних галузей народного господарства, як організаційно-економічне забезпечення ефективного функціонування виробництва окремих видів продукції;

на мікрорівні розглядається забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства, використання ресурсів на підприємствах відповідних галузей, діяльності окремих підприємств тощо. Можна стверджувати, що організаційно-економічне забезпечення розробляється відносно широкого кола об'єктів дослідження, а уточнення його сутності відповідно ефективності менеджменту персоналу залишається відкритим питанням.

Загальною метою організаційного забезпечення є створення умов для стабільного нормального функціонування підприємства шляхом реалізації управлінських рішень. Проміжним завданням на шляху досягнення зазначеної цілі є створення організаційної структури.

Підтримуючи доцільність інтегрального підходу в рамках системного бачення до розуміння сутності «організаційне забезпечення», запропонуємо власну дефініцію: організаційне забезпечення – це управлінська підсистема, яка включає організаційну структуру, взаємозв'язки між окремими підрозділами та посадами, сукупність регламентів у формі документів (інструкцій, положень, наказів та кваліфікаційних вимог), які описують її функціонування, для реалізації прийнятих управлінських рішень шляхом забезпечення необхідними ресурсами. Взаємодія із зовнішнім середовищем обмежена виключно реалізацією функції щодо залучення необхідних ресурсів.

На відміну від організаційного забезпечення, економічне забезпечення представлена лише в окремих роботах. Так, з політико-економічної точки зору економічне забезпечення розглядається як система економічних відносин, що виникають у процесі виробництва і реалізації благ між окремими суб'єктами ринку та державою, між структурою, під якою розуміється підприємство, і її трудовим колективом, між власниками капіталу і найманими працівниками щодо порівняння витрат із доходами, виявлення, розподілу та використання прибутку [1, с. 25].

Організаційно-економічне забезпечення на відміну від попереднього більш широко представлено в дослідженнях. Близьке до організаційного забезпечення розуміння організаційно-економічного забезпечення випереджувального управління представлено Г. О. Пономарьової [2], яке ґрунтується на тенденціях розвитку підприємства, враховує досягнутий науково-технічний рівень його розвитку, соціальні, правові та психологічні відносини в колективі підприємства в процесі управління.

Відносно функціонування підприємства досліджуване поняття розглядають як систему формування цілей і стимулів, що дозволяють перетворити в процесі трудової діяльності рух матеріальних і духовних потреб членів суспільства на рух засобів виробництва і його кінцевих результатів, спрямованих на задоволення платоспроможного попиту споживачів. Таке визначення в більшій мірі відображає політико-економічний зміст досліджуваної категорії. Подібне визначення пропонує В. О. Грицишин [3]: як сукупність підсистем та елементів ринкового середовища, до яких відносять фінансову, організаційну, кадрову, інформаційну та правову підсистеми. Враховуючи, що його дослідження направлене на підприємства соціально-економічної інфраструктури міста, таке бачення є обґрунтованим, адже воно передбачає зовнішнє по відношенню до підприємства

організаційно-економічне забезпечення, яке повинно сприяти його функціонуванню та розвитку.

Відносно формування організаційно-економічного забезпечення функціонування готельних підприємств малої місткості автори виокремлюють в рамках організаційної складової правову та управлінську, а в рамках економічної: регульовальну та тарифну. Безпосередньо організаційно-економічне забезпечення функціонування готельних підприємств малої місткості автори розуміють як системну адекватну реакцію на зовнішні та внутрішні впливи, а також механізми, важелі, інструменти та заходи з планування, фінансування та управління, що дозволяють не лише узгоджувати та реалізовувати інтереси підприємства, але і сприяти синергетичного ефекту від розширення функціональних можливостей зазначених підприємств.

З мікроекономічної точки зору під організаційно-економічним забезпеченням функціонування та розвитку підприємства розуміють сукупність процедури, форм, методів та інструментів управління, що дозволяє формувати та здійснювати послідовність заходів. А його удосконалення пропонується розглядати в розрізі організаційної структури, бізнес-процесів, інноваційних процесів та якості продукції.

В розрізі зовнішньоекономічної діяльності організаційно-економічне забезпечення розуміється як цілісний процес взаємодії організаційного та економічного впливу на відповідну сферу діяльності підприємства, яка реалізується в межах сформованої структури на основі ефективного розподілу ресурсів під впливом сукупності факторів зовнішнього та внутрішнього середовища для досягнення цілей та реалізації стратегії.

Відносно прибутковості організаційно-економічне забезпечення направлене на функціонування та розвиток підприємства, яке включає результат, учасників, відповідальних за його досягнення, набір застосовуваних технологічних і технічних засобів, необхідні ресурси та взаємодія між учасниками для забезпечення одержання цього результату, що об'єднує функціональні та забезпечуючі підсистеми [4].

Розглядаючи менеджмент персоналу як систему, яка включає ряд підсистем, що розглянуто в попередньому підрозділі, загальні функції управління (планування, організація, аналіз, контроль та мотивація) та специфічні функції (регулювання, облік та оцінювання) виступають управлінським впливом на ці підсистеми, що виступають об'єктом, для доведення їх у необхідний стан.

Ефективність менеджменту персоналу, яка поряд із ефективністю функціонування цих підсистем розуміється як ефективність цього управлінського впливу, досягається реалізацією організаційно-економічних заходів, які і складають сутність забезпечення. Варто зауважити, що з організаційної точки зору ці заходи набувають форми дій, які узгоджуються за часом, вартістю, ризиками та параметрами якості в рамках проектного підходу, а економічне забезпечення полягає у використанні відповідного інструментарію для обґрунтування доцільності здійснення цих заходів та вибору найкращої альтернативи.

Таким чином, організаційно-економічне забезпечення, з нашої точки зору, має бути представлено такими основними складовими: безпосередньо заходами в процесах менеджменту персоналу для підвищення ефективності їх діяльності,

економічним забезпеченням, яке об'єднує методичне та ресурсне, та організаційним, яке включає внутрішньо-нормативне та інформаційно-комунікаційне. Особливу роль в забезпеченні ефективності менеджменту персоналу відіграє синтезований капітал який особи є інтелектуальний, соціальний та людський.

ЛІТЕРАТУРА

1. Малярець Л. М., Пономаренко Н. М. Управління процесом росту власного капіталу підприємства: монографія. Харків: ХНЕУ, 2011. 131 с.
2. Данюк В. М., Колот А. М., Суков Г. С. Управління персоналом: підручник. Київ: КНЕУ; Краматорськ: НкМЗ, 2013. 666 с.
3. Управління персоналом : підручник / О. М. Шубалий, Н. Т. Рудь, А. І. Гордійчук, І. В. Шубала, М. І. Дзямулич, О. В. Потьомкіна, О. В. Серета; за заг. ред. О. М. Шубалого. Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2018. 404 с.
4. Шевченко В. С. Управління персоналом : конспект лекцій. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 121 с.

ІНВЕСТИВАННЯ В УКРАЇНУ В УМОВАХ ВІЙНИ ТА ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Гурська Л. Л.

*викладач економічних дисциплін,
відокремлений структурний підрозділ «Ірпінський фаховий коледж
Національного університету біоресурсів і природокористування України»*

Сьогодні Україна переживає найтривожніший момент у своїй історії. Щоб вистояти у війні та перемогти нашій країні потрібна не лише сила зброї, а також міцне економічне підґрунтя. Півторарічне протистояння російській агресії перевело економіку України в режим воєнного функціонування із значною кількістю обмежень, що наразі уже відчуються у всіх галузях народного господарства та зумовлюють вагомий негативний вплив на подальший розвиток держави.

Унаслідок розгортання Російською Федерацією повномасштабної війни проти України припинила роботу більш як третина промислових підприємств. За оцінками Київської школи економіки, до середини 2023 р. загальна сума прямих збитків підприємств, включно з державними, та приватних осіб-підприємців оцінюється в \$13 млрд. З них \$9 млрд – частка збитків великих та середніх підприємств. Загальні непрямі втрати сягають \$33,1 млрд., а необхідна сума для відновлення підприємств – \$24,9 млрд. [3].

Колосальні збитки, які нанесені економіці України військовою агресією, мають кількісний вимір, а ВВП України на даний час залежить від лінії фронту.

У той же час, унікальність ситуації полягає в тому, що, з одного боку, наявними є важкі деструктивні процеси внаслідок воєнних дій. А з іншого, відкриваються можливості, що до початку воєнних дій розглядалися лише як потенційні горизонти розвитку: